ornamentais. Be statybinės keramikos, surinkta ir šiek tiek XVI a. II pusės – XVII a. buitinės keramikos fragmentų (4 pav.), viena vinis. Giliau, 1,2–2 m gylyje tirtas dviejų horizontų kultūrinis sluoksnis. Surinkti keli glazūruotos ir neglazūruotos buitinės keramikos fragmentai. Sluoksnis datuojamas XVI a. H_{abs} 113,00–112,28 m, 1,8–2,55 m gylyje nuo žemės paviršiaus tyrinėtas 3 horizontų kultūrinis sluoksnis. Ties viršutiniu horizontu surinkta keletas neglazūruotos buitinės keramikos fragmentų, tarp kurių pasitaikė viena juodos keramikos šukė gludintu paviršiumi, rasta ir keletas gyvulių kaulų fragmentų. Pagal tai tirti horizontai gali būti datuojami XV–XVI a. I puse. H_{abs} 112,36–112,28 m, 2,4–2,6 m gylyje užfiksuotas įžemio – tamsiai geltono smėlio paviršius.

Šurfe 4 tirtas XX a. II pusės kultūrinis sluoksnis ir įvairios struktūros (1 pav.).

Archeologinių tyrimų metu pavyko surasti XX a. I pusės planuose pažymėtus sklype buvusius statinius. Nustatyta, kad tai XIX a. pabaigos – XX a. pradžios istoristinio etapo pamatų mūrai. Kasinėjant taip pat lokalizuota XVI a. pradžios gotikinio etapo posesijinė siena, skyrusi sklypą nuo Šv. Kazimiero bažnyčios ir jėzuitų vienuolyno valdos. Tyrinėjimai parodė, kad sklypo teritorijoje įvairi ūkinė veikla pradėta vykdyti nuo XV a. Aptikti buitinės keramikos fragmentai ir gyvulių kaulai rodo, kad XV a. sklype vyko įvairi agrarinė ar kitokia ūkinė veikla, jis buvo apgyvendintas. Nuo XVI a. gyvenimas intensyvėjo, sklype statyti mūriniai statiniai, jų stogai buvo dengti molinėmis, daugiausia lovinėmis čerpėmis, vidus apšildytas koklinėmis krosnimis. Sklypo teritorija XVI a. grįsta akmenų grindiniu, kuris kelis dešimtmečius buvo prižiūrimas, užpiltas griuvenomis XVII a. I pusėje – XVII a. viduryje.

Didžioji St. 30

In 2016, 4 test pits (a total of 22 m^2) were excavated at Didžioji St. 30 in Vilnius in a search for the foundation of a building that stood there up until the Second World War. Historical data about the house that stood on Didžioji Street exists from the early 17th century and a masonry wall separating the plot from other properties was recorded in an 18th-century plan. In later plans from the 19th–first half of the 20th centuries, masonry buildings surrounding the narrow closed courtyard are visible (Fig. 1). The building was badly damaged during the Second World War. The foundation of this building was discovered at a depth of 25–80 cm. The investigation yielded three levels of stone paving dating to the: 1 – first half of the 20th century; 2 – 17th–18th century; and 3 – 16th century as well as a stone foundation wall from the early 16th-century property boundary fence (Fig. 2). Down to a depth of 4.75 m, large quantities of large pantile fragments and sherds of imported household pottery as well as a lead merchandise seal (Fig. 3, 4) were discovered in the cultural layer, which dated to the 15th–mid-17th century.

Eugenijus Butėnas

Klaipėdos gatvė 9

2016 m. gruodžio mėnesį žvalgomieji tyrimai vyko Vilniuje, Klaipėdos g. 9 sklype. Jų metu tirti 5 šurfai (iš viso ištirtas 30 m^2 plotas) (1 pav.). Klaipėdos g. 9 sklypas yra Vilniaus senamiesčio 28 kvartale (buvusi posesija 407). Konkretesnių žinių apie sklypą yra iš XVIII a. vidurio, kai didikas Oskierka įsigijo čia stovėjusį pastatą. XVIII a. viduryje – XIX a. I pusėje susiformavo vadinamoji Oskierkų rūmų teritorija, šiuo metu apimanti ir gretimus sklypus. XVIII a.

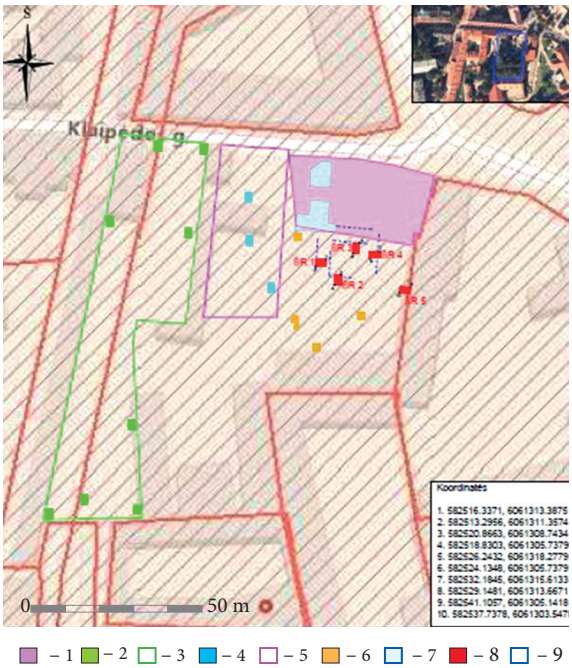

1 pav. Klaipėdos g. 9 situacijos planas: 1 – 1989 m. V. Daminaičio ir A. Lisankos tyrimai; 2 – 2003 m. V. Kliaugaitės tyrimai; 3 – 2007, 2011 m. V. Kliaugaitės tyrimai; 4 – 2008 m. R. Žukovskio tyrimai; 5 – 2011–2012 m. T. Poškos tyrimai; 6 – 2014 m. L. Girlevičiaus tyrimai; 7 – 2016 m. georadaru aptiktos anomalijos; 8 – 2016 m. tyrimų vietos; 9 – sklypas Klaipėdos g. 9. E. Butėno brėž.

Fig. 1. Situation plan of Klaipėdos St. 9: 1 – 1989 investigation by V. Daminaitis and A. Lisanka; 2 – 2003 investigation by V. Kliaugaitė; 3 – 2007 and 2011 investigations by V. Kliaugaitė; 4 – 2008 investigation by R. Žukovskis; 5 – 2011–2012 investigation by T. Poška; 6 – 2014 investigation by L. Girlevičius; 7 – anomalies detected during the 2016 georadar survey; 8 – 2016 investigation sites; 9 – the plot at Klaipėdos St. 9.

2 pav. Šurfas 1 iš P. E. Butėno nuotr.

Fig. 2. Test pit 1, as seen from the S.

pabaigoje Oskierkų rūmuose veikė pirmas profesionalus Vilniaus teatras. Teatrui išsikėlus, po pastato rekonstrukcijos XIX a. jis tapo Vilniaus civilinio gubernatoriaus rezidencija. Pastatas nukentėjo per II Pasaulinį karą ir pokariu nugriautas. Išliko tik Š sienos dalis, atliekanti tvoros funkciją (*VAA*, f. 1019, a. 11, b. 6262).

Sklype vykdyti įvairios apimties ir pobūdžio archeologiniai tyrimai. 1989 m. archeologai V. Daminaitis ir A. Lisanka ištyrė apie 750 m^2 plotą šio sklypo Š dalyje (*LIIR*, f. 1, b. 1652, 1653a, b). Jų metu atkasta Oskierkų rūmų pamatinė dalis ir rūsiai, nustatyta jų planinė struktūra. Ankstyviausi tirtame plote aptikti mūrai architektūrinių tyrimų metu datuoti XV a. Nustatyta, kad kultūrinis sluoksnis tirtoje sklypo dalyje siekia 1,7–2 m, o rūsio patalpos įgilintos iki 3,5 m ir giliau. Kultūrinis sluoksnis pagal aptiktus radinius (statybinę bei buitinę keramiką, numizmatinę medžiagą) datuotas XV–XVIII a.

2014 m. L. Girlevičius šiame sklype vykdė žvalgomuosius tyrimus, ištyrė bendrą 17 m^2 plotą. Tyrimų metu aptiktas 1,9–2,5 m ir daugiau kaip 3,4 m storio kultūrinis sluoksnis, kuris

3 pav. Šurfas 3 iš P. E. Butėno nuotr.
Fig. 3. Test pit 3, as seen from the S.

4 pav. Šurfas 5 iš Š. E. Butėno nuotr.
Fig. 4. Test pit 5, as seen from the N.

datuotas XV–XX a., taip pat įvairios paskirties bei nevienodai išlikusio užstatymo pėdsakų (*ATL 2014 metais*, 2015, p. 384–386).

2016 m. žvalgomieji tyrimai vykdyti georadaru fiksuotų anomalijų vietose (spėjamų pamatų vietose), siekiant patikslinti šių tyrimų duomenis. Tyrimams naudotas georadaras *Radar system Zond – 12* e su 900 Mhz antena. Žvalgomųjų tyrimų metu aptiktas 2–3,4 m ir daugiau kaip 4 m storio kultūrinis sluoksnis, datuojamas XVI–XVIII a. pagal aptiktą įvairios paskirties keramiką (surinkta daugiau kaip 350 vienetų keramikos).

Šurfuose 1–4 kultūriniai sluoksniai pažeisti vėlyvų komunikacijų perkasimų, išlikusius sveikus kultūrinio sluoksnio horizontus galima datuoti XVII–XVIII a. Kultūrinio sluoksnio sudėtis, fiksuota palei įžemį, bendra visiems šurfams. Jis susiformavęs iš gelsvo smėlio ir tamsesnių žemių tarpsluoksnių. Intensyviausias šis sluoksnis šurfe 5, kur aptiktas ir dar vienas ankstyvesnis juodų žemių sluoksnis, datuojamas XVI a.

Šurfuose 1, 3, 5 rasta krosnių pamatinė dalis – padas (2–4 pav.). Į tirtų šurfų plotą pateko tik dalis buvusių krosnių pagrindo, todėl jų išlikimo lygis ir buvęs dydis nežinomi. Krosnių pagrindui įrengti, vidinei jo konstrukcijai naudotas molis su pavienėmis plytomis ar jų dalimis (dalis plytų su braukomis). Šis sluoksnis iš išorės buvo apdėtas akmenimis. Krosnių paskirtis neaiški. Galima daryti prielaidą, kad

šurfuose 3, 5 aptiktos krosnys skirtinos ūkinei veiklai. Šurfe 1 aptikti krosnies fragmentai gali būti skirtini buvusiam mediniam užstatymui.

Klaipėdos St. 9

In 2016, 30 m^2 (five test pits) were excavated on the plot at Klaipėdos St. 9 in Vilnius (Fig. 1) and a 16th–18th-century cultural layer which was from 2 m to over 4 m thick was found. In test pits 1, 3, and 5, parts of stove foundations: pads made of clay containing brickbats and covered around the outside with stones (Figs. 2–4) were discovered. The stoves were probably used for commercial purposes.

2 pav. Šurfas 2 iš V. E. Butėno nuotr.

Fig. 2. Test pit 2, as seen from the W.

Eugenijus Butėnas

Sodų gatvė 6

2016 m. gegužės–birželio mėnesiais Vilniuje, sklype Sodų g. 6 buvo atliekami žvalgomieji tyrimai, kurių metu iškasta 12 šurfų, iš viso tirtas 73 m^2 plotas (1 pav.). Tirtuose šurfuose įžemis pasiektas 80–90 cm (šurfas 9) – 4,1–4,2 m (šurfas 2) gylyje (2 pav.). Storiausias ir geriausiai išlikęs kultūrinis sluoksnis fiksuotas sklypo Š–ŠV dalyje (šurfai 2, 3). P–PR sklypo dalyse (šurfai 8–10, 12) jis arba labai apardytas (šurfai 8, 9), arba mažai informatyvus, t. y. kultūrinis sluoksnis menkai susiformavęs (šurfai

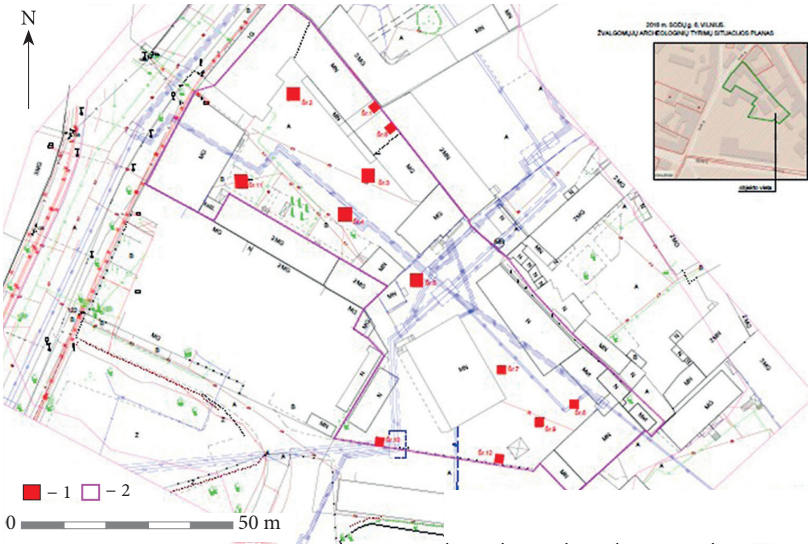

1 pav. Tyrimų situacijos planas: 1 – tyrinėti šurfai; 2 – sklypo riba. E. Butėno brėž.

Fig. 1. Situation plan of the investigation: 1 – test pits; 2 – boundaries of the plot.